Kristdemokraterna
Moderaterna
Liberalerna

SKRIVELSE
2026-05-26

Hälso- och sjukvårdsnämnden

# Skrivelse från Carl-Johan Schiller (KD), Axel Conradi (M) och Amelie Tarschys Ingre (L) om kronisk njursjukdom, CKD.

Kronisk njursjukdom (CKD) är en långvarig nedsättning av njurfunktionen som drabbar ca 6–10 % av befolkningen. Det är ett vanligt tillstånd där njurarna successivt förlorar förmågan att filtrera blod och rensa kroppen från slaggprodukter. Huvudorsaker till sjukdomen är diabetes och högt blodtryck. Ålder, rökning och obesitas kan också spela in.

CKD är vanlig med stigande ålder, men är oftast symtomfri i tidiga stadier. Det finns sålunda ett stort antal patienter i primärvården med definitionsmässig CKD, som varken uppmärksammas eller får adekvat behandling. Det gör den till en så kallad tyst folksjukdom.

För att kunna omhänderta stockholmarnas vårdbehov inklusive de stora folksjukdomarna behöver primärvården en kraftig resursförstärkning. Medarbetarnas kompetens måste upprätthållas och för att säkerställa det behöver fortbildning ges på schemalagd arbetstid.

Upptäcks sjukdomen tidigt kan förloppet bromsas i många år, njurfunktionen bevaras och samtidigt minskas risken för hjärt- och kärlsjukdom. Det kan innebära en stor förbättring för patienternas livskvalitet samtidigt som betydande resurser kan omfördelas om allvarligare stadier av CKD kan undvikas. Det finns sålunda betydande värden i att hitta sjukdomen tidigare än vad som ofta görs idag.

Med större följsamhet till vårdprogram skulle fler med CKD kunna få diagnosen tidigt. Enligt rapport från IHE (Institutet för Hälso- och sjukvårdsekonomi) skulle 50 %-ig följsamhet till vårdprogram för kronisk njursjukdom kunna bidra till 5 500 färre inläggningar på sjukhus och närmre 90 färre dialyskrävande patienter. Med ett förbättrat omhändertagande i primärvården, med sekundärvården som stöd, kan stora besparingar göras i form av såväl tid och resurser som personligt lidande.

Mot bakgrund av ovanstående önskar Kristdemokraterna, Moderaterna och Liberalerna svar på nedanstående frågor:

- Är CKD en underdiagnostiserad sjukdom?

- Finns det tillräckligt med resurser för tidig upptäckt och ändamålsenligt omhändertagande av CKD-patienter i primärvården?

- Främjar nuvarande ersättningsmodeller samverkan mellan primärvården och sekundärvården i tillräcklig utsträckning?

- Vad kan göras för att följsamheten till vårdprogram ska öka?

Carl-Johan Schiller
Kristdemokraterna

Axel Conradi
Moderaterna

Amelie Tarschys Ingre
Liberalerna